

Keskisuomalainen Oyj

Puolivuosikatsaus

22.8.2018 klo 15.45

KESKISUOMALAINEN OYJ:n puolivuosisikatsaus 1.1.-30.6.2018

Tammi-kesäkuu 2018:

- Liikevaihto 83,5 Me (90,2 Me), -7,5 % edellisestä vuodesta
- Liikevoitto 4,3 Me (7,5 Me), - 43,6 % edellisestä vuodesta
- Liikevoitto 5,1 % (8,3 %) liikevaihdosta
- Tulos 3,9 Me (7,2 Me), -46,7 % edellisestä vuodesta
- Tulos/osake 0,38 euroa (0,67 euroa), - 43,8 % edellisestä vuodesta

Toimitusjohtaja Vesa-Pekka Kangaskorpi:

”Strategian uudistaminen eteni suunnitelmien mukaan

Keskisuomalainen Oyj:n liikevaihto ja tulos heikkenivät edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna. Heikentymiseen vaikutti keskeisesti mediamainonnan lasku erityisesti sanomalehtimainonnan osalta. Kuluvan vuoden vertailukelpoisuutta edellisen vuoden tulokseen heikentävät vuoden 2017 kertaluontoiset tulot sekä alkuvuoteen 2018 kohdistuvat rakenteellisten muutosten aiheuttamat kulut. Liikevaihdossa laskua oli 7,5% ja liikevoitossa 43,6%.

Konsernin mediamyynnin tuottojen lasku oli samalla tasolla kuin keskimääräinen sanomalehtimainonnan lasku. Lasku molempien osalta oli 12%. Keskisuomalainen Oyj:n liikevaihdosta mainonta on tuotevalikoimasta johtuen muita mediataloja merkittävämmässä roolissa. Keskisuomalainen Oyj on Suomen johtava laatukaupunkilehtien kustantaja, ja niiden tuotot muodostuvat pelkästään mainostuotoista. Mainosmyynnin laskun seurauksena yhtiö on tehostanut mediamyyntiään ja tulee edelleen tehostamaan sitä. Uskomme, että vahva panostus uusiin tuotteisiin sekä toiminnan tehostaminen parantavat suoriutumistamme tulevaisuudessa.

Keskisuomalainen Oyj osti Iro Research Oy:n koko osakekannan. Keskisuomalaisella on jo ennestään omistuksessaan markkinatutkimusyhtiö Tietoykkönen. Pyrimme rakentamaan kokonaisuudesta kannattavaa ja uutta kasvua rakentavaa liiketoimintaa. Keskisuomalainen solmi aiesopimuksen linja-autoihin digitaalisia media-alustoja rakentavan Neonmedia Oy:n enemmistö-omistuksen hankkimisesta. Lisäksi Keskisuomalainen on katsauskauden jälkeen hakenut radiotoimilupia lähinnä yhtiön vahvoille markkina-alueille. Kaikella tällä pyrimme vähentämään riippuvaisuuttamme printtimainonnasta.

Uuden strategian mukaisesti näytämme puolivuosisikatsauksessa kiinteistöliiketoiminnan tuotot osana liikevaihtoa emmekä muissa tuotoissa kuten aiemmin. Liikevaihto on oikaistu myös edellisen vuoden osalta.

Keskisuomalainen Oyj:n liiketoiminta oli kannattavaa ensimmäisellä vuosipuoliskolla ja tuotteidemme haluttavuus pysyi vakaalla tasolla. Erityisesti digitaalisten tuotteiden ja palveluiden kysyntä oli vahvasti kasvavalla uralla.

”Yhdessä uudistuen” –strategian läpivieminen jatkuu ja tähän sisältyy lyhyellä tähtämellä kuluja aiheuttavia elementtejä. Pitkällä tähtämellä uskomme uuden strategian mukaisen liiketoiminnan

parantavan yhtiön suoriutumista. Yhtiön tulostaso, vahva omavaraisuus sekä hyvä kannattavuus mahdollistavat suunnitelmien mukaisen yhtiön kehittämisen. Yhtiö pyrkii edelleen myös yritysostoilla kasvattamaan liiketoimintaansa. Perinteisen median osalta kasvun luominen ilman yritysostoja ei ole mahdollista.

Yhtiö jatkaa vahvan taseensa hyödyntämistä erityisesti kiinteistöliiketoiminnalla. Yhtiön omistamien kiinteistöjen käytön tehostamista jatketaan systemaattisesti. Olemme tiivistäneet omaa tilankäyttöämme ja samalla vuokranneet ulos omasta liiketoiminnasta vapautuneita tiloja.

Vuoden 2018 osalta uskomme liikevaihdon ja operatiivisen liikevoiton laskevan hieman vuoden 2017 tasosta.”

Toimintaympäristö ja konsernin tuloksen kehitys

Gallup Adexin mukaan mediamainonta laski Suomessa vuoden ensimmäisen vuosipuoliskon aikana -2 % verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Sanomalehtimainonta laski -12 %. Suurimmista toimialoista kosmetiikka laski -14 % ja telepalvelut -17 %. Finanssialan mainonta kasvoi 32 %, avoimien työpaikkojen 7 % ja elintarvikkeiden 6 %.

Ensimmäisen vuosipuoliskon liikevaihto laski -7,5 % edellisestä vuodesta ja oli 83,5 Me, kun se oli edellisvuoden vastaavana aikana 90,2 Me. Kirjauskäytäntöä on muutettu ja aiemmin liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjatut vuokratuotot on kirjattu liikevaihtoon, myös vertailuvuoden luku on oikaistu. Ilmoitusmyynti jäi edellisestä vuodesta - 12,5 %, paino- ja jakelutuotot - 8,2 % ja tilaustuotot - 1,2 %. Liikevaihdon muut tuotot kasvoivat 7,2 % edelliseen vuoteen. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,1 Me (0,5 Me). Liiketoiminnan muut tuotot sisälsivät edellisenä vuonna käyttöomaisuusosakkeista saatua myyntivoittoa 0,5 Me. Tammi-kesäkuun kulut olivat 79,2 Me (83,2Me). Kulut laskivat edellisestä vuodesta -5 %. Liikevoitto oli 4,3Me (7,5 Me), mikä on 5,1 % (8,3 %) liikevaihdosta. Rahoituserät olivat 0,2 Me (0,9Me). Viime vuonna rahoitustuottoja kasvatti myytävissä olevien sijoitusten myyntivoitto (0,8 Me). Tulos ennen veroja oli 4,8 Me (8,6 Me) ja tulos verojen jälkeen 3,9 Me (7,2 Me).

	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
	(6 kk)	(6 kk)	(12 kk)
Liikevaihto, Me	83,5	90,2	175,2
Liikevoitto, Me	4,3	7,5	14,4
Liikevoitto %	5,1	8,3	8,2
Tilikauden tulos, Me	3,9	7,2	14,5
Tulos/osake, Eur	0,38	0,67	1,35
Oma pääoma/osake	7,26	6,98	7,65
Omavaraisuusaste %	46,6	45,1	48,4

Konsernirakenne

Keskisuomalainen Oyj on ostanut 27.6.2018 markkina- ja mielipidetutkimuksia tekevän IROResearch Oy Tutkimustoimiston koko osakekannan. IROResearch Oy Tutkimustoimiston liikevaihto vuonna 2017 oli 3,5 Me. Yritys työllistää lähes sata henkilöä, joista 21 on kokoaikaisia.

Henkilöstö

Konsernin keskimääräinen henkilömäärä kokopäiväisiksi muunnettuna oli 1324 henkilöä (1377). Henkilömäärässä ei ole mukana IROResearch Oy Tutkimustoimiston henkilökuntaa.

Investoinnit ja rahoitus

Bruttoinvestoinnit olivat tammi-kesäkuussa 5,0 Me (2,3 Me). Katsauskauden investoinneissa on IROResearch Oy Tutkimustoimiston hankinta 3,5 Me. Muutoin investoinnit ovat korvaus- ja ylläpitoinvestointeja. Yhtiön maksuvalmius on säilynyt vakaana koko katsauskauden ajan.

Tase

Konsernitaseen loppusumma oli 185,5 Me (186,1 Me). IROResearch Oy Tutkimustoimisto on yhdistely konsernitaseeseen. Vertailuvuoden taseessa oli lyhytaikaisessa vieraassa pääomassa maaliskuussa 2018 erääntyneet pankkilainat 58,9 Me. Lainat on nyt järjestelty uudelleen.

Hallitus ja tilintarkastus

Keskisuomalainen Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 27.4.2018, jonka jälkeen hallitus järjestäytyi. Hallituksen jäsenet ovat:

toimitusjohtaja Leena Hautsalo, puheenjohtaja
 metsätalousyrittäjä Pekka Haltia
 toimitusjohtaja Vesa-Pekka Kangaskorpi
 toimitusjohtaja Kalle Kautto
 toimitusjohtaja Jaakko Kurikka
 toimitusjohtaja Mikko Paananen
 toimitusjohtaja Riitta Vesterinen-Virtanen

Tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Tuija Korpelainen.

Yhtiökokous päätti hallituksen palkkioista seuraavasti: Puheenjohtajan kuukausipalkkio on 3.000,00 euroa, varapuheenjohtajan kuukausipalkkio on 1.700,00 euroa ja jäsenen kuukausipalkkio on 1.500,00 euroa. Kokouspalkkio puheenjohtajalle on 600,00 euroa kokoukselta ja muille jäsenille 500,00 euroa kokoukselta. Lisäksi yhtiökokous päätti, ettei hallituksen palkkiota makseta, mikäli hallituksen jäsen on myös työsuhteessa yhtiöön.

Osakkeet

Keskisuomalainen Oyj:n K-osakkeita on muutettu A-osakkeiksi alkuvuoden aikana 13 muuntovaatimuksen perusteella yhteensä 22 072 kappaletta. Muuntojen jälkeen K-osakkeiden määrä on 5.015.673 ja A-osakkeiden 5.721.030 kappaletta, yhteensä osakkeita on 10.736.703.

Keskisuomalainen Oyj:lla on hallussaan omia A-osakkeita 25.850 kappaletta. Osakkeet ovat 0,2 % koko osakemäärästä ja edustavat 0,02 % äänimäärästä.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään omien K-sarjan ja A-sarjan osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä. A-sarjan osakkeita voidaan hankkia enintään 1.000.000 kappaletta ja K-sarjan osakkeita enintään 1.000.000 kappaletta, kuitenkin yhteensä enintään 1.000.000 osaketta.

Lisäksi yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeannista antamalla uusia A-sarjan osakkeita ja luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia A-sarjan osakkeita joko maksua vastaan tai maksutta siten, että valtuutuksen perusteella annettavien ja luovutettavien A-sarjan osakkeiden määrä on yhteensä enintään 1.000.000 osaketta.

Keskisuomalainen Oyj:n yhtiökokous päätti jakaa osinkoa 0,70 euroa osakkeelle, mikä on yhteensä 7.497.597,10 euroa. Osinko on maksettu 9.5.2018.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Katsauskauden jälkeen ei ole tapahtumia, joilla olisi olennaista merkitystä konsernin liiketoimintaan tai tuloksen kehittymiseen.

Liiketoiminnan riskit ja epävarmuustekijät

Mediatoimialan digitalisoituminen kiihdyttää mediatoimialan mainosmyynnin muutosta siten, että mainontaa siirtyy printistä digitaalisiin vaihtoehtoihin.

Globaalit toimijat, kuten Facebook ja Google kilpailevat yhä voimakkaammin kotimaisista digimainonnan euroista ja samalla poliittiset ja työmarkkinariskit kohdistuvat vain kotimaisiin toimijoihin.

Postin ja muiden jakeluyhtiöiden strategioiden muutokset kasvattavat riskiä jakelun kustannustason nousulle sekä palvelutason heikentymiselle ja sen myötä asiakasmenetyksille.

Ylen panostukset kirjoitettuun verkkouutistoimintaan voi vähentää sanomalehtien lukemista ja vaikeuttaa sanomalehtien digitaalisten sisältöjen maksullistamista.

Kehitystoiminnan painopistettä pitää entistä voimakkaammin suunnata digitaalisen ansainnan kehittämiseen. Onnistumisemme tässä kehitystyössä on ratkaisevan tärkeää yhtiön pitkän aikavälin kannattavuuden näkökulmasta.

Painotoiminnassa oleva ylikapasiteetti kiristää edelleen kilpailutilannetta. Kustannustehokkuuden ja asiakaslähtöisyyden parantaminen korostuu ja riskeinä ovat ulkoisen painovolyymien laskeminen sekä painotoiminnan kannattavuuden heikentyminen. Omien lehtien volyymin lasku voimistaa tätä kehitystä. Sanomalehtipaperin tuotantokapasiteetin pienentyminen saattaa aiheuttaa hintatason nousua.

Operatiivisista riskeistä merkittävimmät liittyvät tietotekniikkaan ja painoliiketoimintojen keskeytymiseen.

Yleisestä talouden ja toimialan kehityksestä huolimatta konsernin rahoitusasema on katsauskauden taloudellisen kehityksen myötä pysynyt vakaana.

Loppuvuoden näkymät

Vuonna 2018 sekä liikevaihto että operatiivinen liikevoitto laskevat hieman.

Laadintaperiaatteet

Konsernin osavuositarkastus on laadittu IAS 34 Osavuositarkastus -standardin mukaisesti. Pörssitiedotteet ovat luettavissa KeskiSuomalainen Oyj:n verkkosivuilla osoitteessa www.keskiSuomalainen.com.

Osavuositarkastuksessa on noudatettu samoja laatimisperiaatteita kuin tilinpäätöksessä 31.12.2017 ja lisäksi konserni on soveltanut 1.1.2018 alkaen seuraavia IFRS-muutoksia:

- IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista

Myyntituotot muodostuvat enimmäkseen ilmoitusmyynnistä, tilausmyynnistä, painotoiminnan myynnistä sekä jakelu- ja kuljetustuotoista.

Ilmoitusmyynti tuloutetaan kun ilmoitus on julkaistu. Tilausmyynti jaksotetaan tilausjaksolle lehden jakelun mukaisesti. Painotoiminnan tuotot tuloutetaan, kun painotuote luovutetaan asiakkaalle. Jakelutuotot tuloutetaan silloin kun jakelupalvelu on suoritettu. Standardin käyttöönotto ei vaikuttanut katsauskauden myyntituottoihin tai tulokseen.

- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit ja siihen tehdyt muutokset

Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat koostuvat noteeratuista ja noteerattomista osakkeista, jotka ovat arvostettu käypään arvoon. Myös ne osakkeet, jotka aikaisemmin oli arvostettu hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla, on arvostettu käypään arvoon. Kaikki käyvän arvon muutokset on kirjattu laajan tuloksen eriin. Standardimuutoksella ei ole olennaista vaikutusta.

Standardin mukaisesti myyntisaamisten odotettavissa olevaa luottotappiota on arvioitava ja kirjattava luottotappiovarausta etukäteen. Luottotappiovarauksen kirjausperiaatteen muutoksella ei ollut olennaista merkitystä.

Konsernin koronvaihtosopimuksia ei käsitellä tällä hetkellä IFRS 9:n mukaisesti suojaavana. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

Konserni soveltaa 1.1.2019 alkaen IFRS 16 Vuokrasopimukset standardia. Arvion mukaan standardimuutoksella ei ole olennaista vaikutusta.

KESKISUOMALAINEN OYJ
HALLITUS

Vesa-Pekka Kangaskorpi
toimitusjohtaja

Lisätietoja antaa toimitusjohtaja Vesa-Pekka Kangaskorpi p. (014) 622 000.

Luvut ovat tilintarkastamattomia.

KONSERNIN TULOSLASKELMA (Me)

1-6/2018

1-6/2017

1-12/2017

	(6 kk)	(6 kk)	(12kk)
LIIKEVAIHTO	83,5	90,2	175,2
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston muutos	-0,2		0,2
Liiketoiminnan muut tuotot	0,1	0,5	0,7
Liiketoiminnan kulut	-79,2	-83,2	-161,5
LIIKEVOITTO	4,3	7,5	14,4
Liikevoitto % liikevaihdosta	5,1 %	8,3 %	8,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0,2	0,9	2,9
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	0,4	0,1	0,3
VOITTO/TAPPIO ENNEN VEROJA	4,8	8,6	17,5
Verot	-1,0	-1,4	-3,1
VOITTO/TAPPIO	3,9	7,2	14,5
TILIKAUDEN VOITON JAKO			
Emoyhtiön osakkeenomistajille	4,1	7,2	14,4
Määräysvallattomien omistajien osuus	-0,2	0,0	0,1
Tulos/osake, laimentamaton (eur)	0,38	0,67	1,35
Tulos/osake, laimennettu (eur)	0,38	0,67	1,35

*) Kirjauskäytäntöä on muutettu ja aiemmin liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjatut vuokratuotot on kirjattu liikevaihtoon, myös vertailuvuoden luvut on oikaistu.

KONSERNIN LAAJAN TULOSLASKELMAN ERÄT	1-6/2018 (6 kk)	1-6/2017 (6 kk)	1-12/2017 (12kk)
Tilikauden voitto	3,9	7,2	14,5
Muut laajan tuloksen erät:			
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi:			
Etuspohjaisen nettovelan (tai omaisuuserän) uudelleen määrittämisestä johtuvat erät			0,5
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat	-0,8	0,9	0,6
Verot eristä, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi	0,2	-0,2	-0,2
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-0,6	0,8	0,9
TILIKAUDEN LAAJA TULOS YHTEENSÄ	3,2	8,0	15,4
TILIKAUDEN LAAJAN TULOKSEN JAKO			
Emoyhtiön osakkeenomistajille	3,4	8,0	15,3
Määräysvallattomien omistajien osuus	-0,2	0,0	0,1
SEGMENTTI-INFORMAATIO	1-6/2018	1-6/2017	1-12/2017

LIKEVAIHTO (Me)			
Kustannustoiminta	69,9	75,9	147,2
Tuotanto- ja logistiikkapalvelut	32,7	35,5	69,5
Kohdistamaton	10,1	8,1	13,1
Segmenttien välinen liikevaihto	-29,2	-29,3	-54,6
Tuloslaskelman liikevaihto	83,5	90,2	175,2
LIKEVOITTO			
Kustannustoiminta	5,7	8,1	13,9
Tuotanto- ja logistiikkapalvelut	1,0	2,0	4,3
Kohdistamaton	-2,3	-2,3	-3,2
Segmenttien välinen liikevoitto	-0,2	-0,3	-0,5
Tuloslaskelman liikevoitto	4,3	7,5	14,4

LIKEVAIHDON JAKAUTUMINEN TUOTTEISIIN JA PALVELUIHIN (Me)

	1-6/2018	1-6/2017	1-12/2017
Kustannustoiminta			
Ilmoitustuotot	38,5	44,1	83,6
Tilaustuotot	29,4	29,8	60,0
Paino- ja jakelutuotot	0,3	0,2	0,3
Muut tuotot	1,4	1,5	3,0
Kustannustoiminta yhteensä	69,6	75,6	146,9
Tuotanto- ja logistiikkapalvelut			
Paino- ja jakelutuotot	10,8	11,9	23,2
Muut tuotot	0,6	0,6	1,1
Tuotanto- ja logistiikkapalvelut yhteensä	11,4	12,5	24,3
Kohdistamaton			
Ilmoitustuotot	0,9	0,9	1,4
Muut tuotot	1,6	1,2	2,6
Kohdistamaton yhteensä	2,5	2,1	4,0
Tuloslaskelman liikevaihto	83,5	90,2	175,2

KONSERNIN TASE (Me) **30.6.2018** **30.6.2017** **31.12.2017**

VARAT

PITKÄAIKAISET VARAT

Aineettomat hyödykkeet	12,2	11,1	10,0
Liikearvo	69,9	68,8	68,9
Sijoituskiinteistöt	0,5	0,7	0,5
Aineelliset hyödykkeet	39,6	43,8	41,6
Osuudet osakkuusyhtiöissä	3,2	2,8	2,9
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat	13,4	15,1	14,1
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,8	0,8	0,8
Laskennalliset verosaamiset	3,0	3,5	3,0

LYHYTAIKAISET VARAT

Vaihto-omaisuus	1,5	1,5	1,4
Myyntisaamiset ja muut saamiset	18,8	18,8	15,3
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	0,8	0,9	0,1
Muut rahoitusvarat	3,8	3,8	3,9
Rahat ja pankkisaamiset	18,0	14,6	19,3
Varat yhteensä	185,5	186,1	181,9

30.6.2018   30.6.2017   31.12.2017

OMA PÄÄOMA JA VELAT

OMA PÄÄOMA

Emoyhtiön osakkeenomistajille

kuuluvan oman pääoman osuus	77,7	74,8	81,9
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,4	0,6	0,7
Oma pääoma yhteensä	78,1	75,4	82,6

PITKÄAIKAISET VELAT

Laskennallinen verovelka	3,3	3,2	3,1
Pitkäaikaiset korolliset velat	53,7	2,4	54,1
Pitkäaikaiset korottomat velat	0,0		0,0
Pitkäaikaiset varaukset	2,5	3,0	2,5

LYHYTAIKAISET VELAT

Lyhytaikaiset korolliset velat	7,4	60,3	7,7
Saadut ennakot	18,0	18,7	11,2
Ostovelat ja muut velat	22,2	21,9	20,2
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	0,2	1,1	0,5
Oma pääoma ja velat yhteensä	185,5	186,1	181,9

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA (Me)

1-6/2018   1-6/2017   1-12/2017
(6 kk)   (6 kk)   (12 kk)

LIIKETOIMINNAN RAHAVIRRAT			
Asiakkailta saadut maksut	90,3	98,6	176,8
Tavaroiden ja palvelujen toimittajille ja henkilöstölle suoritettut maksut	-77,3	-81,3	-154,1
Maksetut korot	-0,2	-0,7	-1,3
Saadut korot	0,1	0,0	0,1
Maksetut verot	-2,2	-2,0	-3,3
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRRAT	10,6	14,7	18,2
INVESTOINTIEN RAHAVIRRAT			
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-3,6	0,0	0,0
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-1,2	-2,1	-3,0
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-0,2	-0,2	-0,4
Aineellisten ja aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden myynti	0,2	0,5	0,7
Myytävissä olevien rahoitusvarojen myynnit	-	1,8	4,9
Investoinnit myytävissä oleviin sijoituksiin	-	-	-0,1
Lainasaamisten lisäys/vähennys	0,0	0,1	0,1
Saadut osingot	0,7	0,8	0,9
INVESTOINTIEN RAHAVIRRAT	-4,1	0,9	3,0
RAHOITUKSEN RAHAVIRRAT			
Lainojen nostot	-	-	57,9
Lainojen takaisinmaksut	-0,4	-4,8	-63,4
Maksetut osingot	-7,6	-5,4	-5,4
RAHOITUKSEN RAHAVIRRAT	-8,0	-10,2	-10,9
RAHAVAROJEN MUUTOS (lisäys+/vähennys-)	-1,4	5,4	10,2
Rahavarat tilikauden alussa	19,4	9,2	9,2
Rahavarat tilikauden lopussa	18,0	14,6	19,4

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista (1000 euroa)

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma

	Osake- pääoma	Muut sidotut rahastot	Muut vapaat rahastot	Omat osakkeet	Kertyneet voitto- varat	Yhteensä	Määräys- vallatto- mien omistajien osuus	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 31.12.2016	2257	270	4705	-357	65389	72264	680	72945
Osuus osakkuusyhtiöiden suorista oman pääoman kirjauksista					-4	-4		-4
Osinkojen palautuminen konsernille					0	0		0
Virheen korjaus					-90	-90		-90
Laaja tulos:								
Tilikauden tulos					7214	7214	19	7232
Muut laajan tuloksen erät:								
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat			757			757		757
Tilikauden laaja tulos yht.			757			757		757
Liiketoimet omistajien kanssa								
Osingonjako					-5355	-5355	-68	-5423
OMA PÄÄOMA 30.6.2017	2257	270	5462	-357	67153	74785	631	75416

	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma							
	Osake- pääoma	Muut sidotut rahastot	Muut vapaat rahastot	Omat osakkeet	Kertyneet voitto- varat	Yhteensä	Määräys- vallatto- mien omistajien osuus	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 31.12.2017	2257	270	5185	-357	74531	81886	687	82573
Osuus osakkuusyhtiöiden suorista oman pääoman kirjauksista					35	35		35
Osinkojen palautuminen konsernille						0		0
Uusien standardien käyttöönoton vaikutus					-16	-16		-16
Virheen korjaus					-26	-26		-26
Tytäryhtiön hankinta					-100	-100		-100
Laaja tulos:								
Tilikauden tulos					4054	4054	44	4099
Muut laajan tuloksen erät:								
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat			-606			-606		-606
Tilikauden laaja tulos yht.			-606			-606		-606
Liiketoimet omistajien kanssa								
Osingonjako					-7498	-7498	-312	-7809
OMA PÄÄOMA 30.6.2018	2257	270	4579	-357	70981	77730	420	78150

Hankitut liiketoimet

Keskisuomalainen osti 100 % IROResearch Oy Tutkimustoimiston osakkeista 27.6.2018. Hankituista liiketoiminnasta on kerrottu myös tekstinosan kohdassa Konsernirakenne.

Osakkeiden hankintahinta oli 4,7 Me, josta 4,6 Me maksettu rahana. Katsauskauden tulokseen ei sisälly hankitun yhtiön tulosta. Hankitusta liiketoiminnasta on arvostettu asiakkuuksiin 2,4 Me ja tuotemerkkiin liittyvä aineeton hyödyke 0,8 Me, jotka poistetaan alustavan arvion mukaan 10 vuodessa. Liikearvoa syntyi yhteensä 1,0 Me. Liikearvon syntymiseen vaikuttivat markkinaosuuden kasvattaminen kyseisellä alueella sekä hankinnasta odotettavissa olevat synergiaedut.

Hankintamenolaskelma on alustava ja tarkentuu seuraavilla katsauskausilla.

(Me)	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot
Aineettomat hyödykkeet	3,1
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,0
Pitkäaikaiset myynti- ja muut saamiset	0,1
Lyhytaikaiset myynti- ja muut saamiset	0,5
Rahavarat	1,0
Varat yhteensä	4,8
Laskennallinen verovelka	0,6
Ostovelat ja muut velat	0,4
Tuloverovelka	0,0
Velat yhteensä	1,1
Nettovarat	3,7
Hankintameno	4,7
Liikearvo	1,0
Rahana maksettu kauppahinta	4,6
Hankitun tytäryrityksen rahavarat	-1,0
Rahavirtavaikutus	3,5

Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat

(Me)	Osakkeet ja osuudet,		Yhteensä
	noteeratut	noteeraamattomat	
Hankintameno 1.1.2018	11,2	2,9	14,1
Käypään arvoon arvostaminen	- 0,9	0,1	-0,7
Kirjanpitoarvo 30.6.2018	10,4	3,0	13,4

Muista pitkäaikaisista rahoitusvaroista noteeratut osakkeet arvostetaan käypään arvoon (IFRS käyvän arvon hierarkiataso 1). Noteeraamattomat osakkeet on arvostettu käypään arvoon määritettävissä olevien verrokkikauppojen ja johdon arvioiden perusteella (hierarkiataso 2 ja 3).

Korolliset velat

(Me)	30.6.2018		30.6.2017	
	Tasearvot	Käyvät arvot	Tasearvot	Käyvät arvot
Pitkäaikaiset velat				
Rahalaitoslainat	53,3	53,9	1,9	1,9
Rahoitusleasingvelat	0,3	0,3	0,5	0,5
Pitkäaikaiset korolliset velat	53,7	54,2	2,4	2,4
Lyhytaikaiset velat				
Rahalaitoslainat	6,4	7,0	59	59,7
Rahoitusleasingvelat	0,4	0,4	0,4	0,4
Johdannaiset	0,6	0,6	0,9	0,9
Lyhytaikaiset korolliset velat	7,4	8,0	60,3	61,0

Korollisten velkojen käyvät arvot on laskettu diskonttaamalla velkaan liittyvät rahavirrat tilinpäätöspäivän markkinakorolla (IFRS käyvän arvon hierarkiataso 2). Korolliset velat johdannaisia lukuun ottamatta kuuluvat jaksotettuun hankintamenoan arvostettuihin rahoitusvelkoihin ja valuutta on euro.

Bruttoinvestoinnit ja henkilökunta	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Bruttoinvestoinnit; Me	5,0	2,3	3,5
Bruttoinvestoinnit; % liikevaihdosta	6,0 %	2,6 %	2,0 %
Henkilökunnan lukumäärä keskimäärin kokopäiväisinä			
	1324 hlöä	1378 hlöä	1377 hlöä
Tunnusluvut	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos/osake, euroa	0,38	0,67	1,35

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma/osake, euroa	7,26	6,98	7,65
Omavaraisuusaste, %	46,6	45,1	48,4

Konsernin vastuusitoumukset (Me)	30.6.2018	30.6.2017	31.12.2017
Pantit, vastuut ja takaukset			
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin tai yritys kiinnityksiä			
Rahalaitoslainat	59,8	61,0	60,2
Annetut kiinteistökiinnitykset	41,9	41,9	41,9
Annetut yritys kiinnitykset	50,1	50,1	50,1
Tytäryhtiöosakkeet	18,8		18,8
Osakkuusyhtiön puolesta annetut takaukset	4,0	4,0	4,0

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat

(1000 eur)	1-6/2018	1-6/2017
Tavaroiden myynti		
Osakkuus- ja yhteisyritykset	2	1
Palveluiden myynti		
Osakkuus- ja yhteisyritykset	3680	4124
Muu lähipiiri	7	14
Palveluiden ostot		
Osakkuus- ja yhteisyritykset	620	691
Muu lähipiiri	3	2

Johdon työsuhde-etuudet

(1000 eur)	1-6/2018	1-6/2017
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	993	1111
Lakisääteinen Tyel-maksu	163	178
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	69	67
Johdon kompensaatiot yhteensä	1224	1357

Tunnuslukujen laskentakaavat

Tulos/ osake	<u>Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos</u> Keskimääräinen osakeantioikaistu osakkaiden lkm
--------------	---

Oma pääoma/osake	<u>Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma</u> Osakkeiden osakeantioikaistu lkm
Omavaraisuusaste-%	<u>Oma pääoma x 100</u> Taseen loppusumma – saadut ennakot (=tilausvastuu)